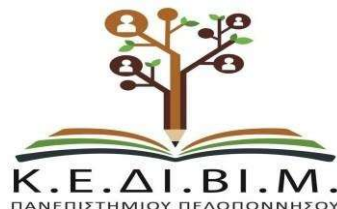

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ**
University of the Peloponnese

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.)

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

**«Στρατηγική Προοπτική Διερεύνηση (FORESIGHT) στη Διοίκηση, Οικονομία και
Ασφάλεια»**

Ακαδημαϊκό έτος 2025

www.uop.gr

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το πρόγραμμα «Στρατηγική Προοπτική Διερεύνηση (FORESIGHT) στη Διοίκηση, Οικονομία και Ασφάλεια» αποτελεί ένα καινοτόμο εγχείρημα για τα ελληνικά δεδομένα, καθώς εισάγει συστηματικά τις μεθόδους foresight στην εκπαίδευση στελεχών από το δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. Ενσωματώνει διεθνώς αναγνωρισμένες πρακτικές ανάλυσης τάσεων, στρατηγικού σχεδιασμού και πρόβλεψης μελλοντικών σεναρίων, προσφέροντας ουσιαστικά εργαλεία για την αντιμετώπιση της αβεβαιότητας και των σύνθετων προκλήσεων που επηρεάζουν την οικονομία, τη διοίκηση και την ασφάλεια.

Στο σημερινό σύνθετο και ρευστό περιβάλλον – επιχειρηματικό, τεχνολογικό, γεωπολιτικό – η ικανότητα στρατηγικής πρόβλεψης και προετοιμασίας για το μέλλον καθίσταται κρίσιμη. Η αδυναμία κατανόησης των ευρύτερων τάσεων και μετασχηματισμών μπορεί να οδηγήσει σε στρατηγικές αστοχίες με σημαντικό κόστος. Οι πιο επιτυχημένοι οργανισμοί και ηγέτες είναι εκείνοι που επενδύουν σε εργαλεία και μεθόδους προοπτικής διερεύνησης για να διαμορφώσουν ανθεκτικές και ευέλικτες στρατηγικές. Το παρόν πρόγραμμα παρέχει στους συμμετέχοντες τα απαραίτητα γνωστικά και αναλυτικά εφόδια για να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στις απαιτήσεις ενός κόσμου που αλλάζει ραγδαία και απρόβλεπτα.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Οι μαθησιακοί στόχοι του προγράμματος είναι η απόκτηση γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων των εκπαιδευομένων στην ανάλυση πληροφοριών στο πλαίσιο της λήψης της κατάλληλης απόφασης. Ειδικότερα μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να:

- Αναγνωρίζουν τις τάσεις και τα σενάρια που θα επηρεάσουν τον κλάδο και τον οργανισμό τους στο μέλλον.
- Εφαρμόζουν μεθόδους προοπτικής διερεύνησης για να σχεδιάζουν σενάρια και να αντιμετωπίζουν την αβεβαιότητα.
- Αναπτύσσουν καινοτόμες προσεγγίσεις που προωθούν την ανθεκτικότητα και την προσαρμοστικότητα των οργανισμών τους.
- Συνεργάζονται με διεπιστημονικές ομάδες για τη διαμόρφωση στρατηγικών που ενσωματώνουν τις ανάγκες της αγοράς και των κοινοτήτων.
- Ενσωματώνουν την προοπτική διερεύνηση στην καθημερινή λειτουργία των οργανισμών τους, με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη και την ανθεκτικότητα.

Το πρόγραμμα αυτό παρέχει τα εφόδια που χρειάζονται οι επαγγελματίες για να γίνουν πιο ευέλικτοι, οραματιστές και έτοιμοι να οδηγήσουν τους οργανισμούς τους σε ένα αβέβαιο, αλλά γεμάτο ευκαιρίες, μέλλον.

3. ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Θεματικές Ενότητες:

Τίτλος Θ.Ε.1: Διεθνής Πολιτική, Παγκόσμιες Προκλήσεις και Αβεβαιότητα

Συνοπτική περιγραφή σκοπού και περιεχομένου της Θ.Ε.:

Σκοπός της ενότητας είναι να εισάγει τους εκπαιδευόμενους στους κεντρικούς δρώντες και πράττοντες της διεθνούς πολιτικής, τη διάδραση κράτους και αγοράς στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης, τα κύρια στοιχεία αλλαγής και συνέχειας στο διεθνές περιβάλλον, και στους διαχρονικούς και σύγχρονους παράγοντες που παράγουν και αναπαράγουν απειλές, κινδύνους, προκλήσεις και αβεβαιότητες στο διεθνές περιβάλλον

Περιεχόμενα:

Δρώντες και πράττοντες της διεθνούς πολιτικής, απειλές, κίνδυνοι, προκλήσεις και αβεβαιότητες δομή συστήματος, επίπεδα ανάλυσης, κράτος, πληροφορίες.

Διάρκεια σε ώρες, Αξία σε ECTS: 15 ώρες (1 εβδομάδα) – 0,6 ECTS

Τίτλος Θ.Ε.2: Συστημική Σκέψη και Ανάλυση Τάσεων

Συνοπτική περιγραφή σκοπού και περιεχομένου της Θ.Ε.:

Σκοπός της ενότητας είναι να εισάγει τους συμμετέχοντες στη συστημική σκέψη και πώς αυτή εφαρμόζεται στην διάγνωση και ανάλυση των τάσεων. Οι συμμετέχοντες θα κατανοήσουν πώς αλληλεπιδρούν διαφορετικά υποσυστήματα και δυνάμεις στο ευρύτερο σύστημα και πώς οδηγούν στην στρατηγική πρόβλεψη. Η ενότητα επικεντρώνεται στην εφαρμογή της συστημικής σκέψης για την αναγνώριση σύνθετων σχέσεων και την πρόληψη πιθανών προκλήσεων.

Περιεχόμενα

- Βασικές αρχές συστημικής σκέψης.
- Ανάλυση τάσεων
- Εφαρμογές συστημικής σκέψης στην προοπτική διερεύνηση.

Διάρκεια σε ώρες, Αξία σε ECTS: 15 ώρες (1 εβδομάδα) – 0,6 ECTS

Τίτλος Θ.Ε.3: Μέθοδοι και Εργαλεία Προοπτικής Διερεύνησης

Συνοπτική περιγραφή σκοπού και περιεχομένου της Θ.Ε.:

Η ενότητα εστιάζει στην παρουσίαση των βασικών εργαλείων και μεθόδων που χρησιμοποιούνται για την προοπτική διερεύνηση. Μέσα από πρακτικές ασκήσεις, θα μάθουν να αναγνωρίζουν μελλοντικούς κινδύνους και ευκαιρίες που επηρεάζουν τους οργανισμούς τους.

Περιεχόμενα

- Χρήση εργαλείων foresight (όπως το Horizon Scanning, το Delphi Method, το PESTLE Analysis, και το Wild Cards Analysis) για την αξιολόγηση μελλοντικών καταστάσεων.

Διάρκεια σε ώρες, Αξία σε ECTS: 15 ώρες (1 εβδομάδα) – 0,6 ECTS

Τίτλος Θ.Ε.4: Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Σεναρίων για το Μέλλον

Συνοπτική περιγραφή σκοπού και περιεχομένου της Θ.Ε.:

Αυτή η ενότητα επικεντρώνεται στην ανάπτυξη σεναρίων που θα βοηθήσουν τους οργανισμούς να είναι προετοιμασμένοι για ακραίες ή απρόβλεπτες καταστάσεις. Οι συμμετέχοντες θα μάθουν τεχνικές δημιουργίας σεναρίων που θα συμβάλλουν στην ανθεκτικότητα και στην προσαρμοστικότητα των οργανισμών σε διάφορες προκλήσεις.

Περιεχόμενα

- Βασικές αρχές σχεδιασμού σεναρίων.
- Τεχνικές δημιουργίας σεναρίων και ενδεικτών
- Προετοιμασία για ακραία σενάρια.

Διάρκεια σε ώρες, Αξία σε ECTS: 15 ώρες (1 εβδομάδα) – 0,6 ECTS

Τίτλος Θ.Ε.5: Foresight, στρατηγική και λήψη αποφάσεων

Συνοπτική περιγραφή σκοπού και περιεχομένου της Θ.Ε.:

Η ενότητα εστιάζει στον τρόπο με τον οποίο η μεθοδολογία foresight και η κατάρτιση σεναρίων, με έμφαση στη μέθοδο της Οξφόρδης (Oxford Scenario Planning Approach - OSPA), ενισχύουν τη στρατηγική σκέψη και την ποιότητα λήψης αποφάσεων.

Περιεχόμενα

- Βασικές αρχές και διαφορές της OSPA από άλλες μεθόδους κατάρτισης σεναρίων.
- Αναπλαισίωση και επανακατανόηση του μέλλοντος για την κατάρτιση πιθανών εφικτών μελλόντων.
- Χαρτογράφηση αβεβαιοτήτων και αξιοποίηση τους.
- Σενάρια και στρατηγική: Πως η στρατηγική υποβάλλεται σε stress test σε κάθε πιθανό μέλλον.
- Σενάρια και λήψη αποφάσεων: Βασικές μελέτες περίπτωσης.

Διάρκεια σε ώρες, Αξία σε ECTS: 15 ώρες (1 εβδομάδα) – 0,6 ECTS

Τίτλος Θ.Ε.6: Στρατηγικός Σχεδιασμός Μέλλοντος σε Διεθνείς Οργανισμούς και Επιχειρήσεις

Συνοπτική περιγραφή σκοπού και περιεχομένου της Θ.Ε.:

Η ενότητα εξετάζει την έννοια του στρατηγικού σχεδιασμού για το μέλλον και επικεντρώνεται στην ανάπτυξη στρατηγικών που θα βοηθήσουν έναν διεθνή οργανισμό ή μια επιχείρηση να ανταπεξέλθει στις προκλήσεις και να εκμεταλλευτεί τις ευκαιρίες που προκύπτουν στο μέλλον.

Περιεχόμενα

- Ανάλυση περιβάλλοντος
- Οραματισμός και στρατηγικοί στόχοι
- Ανάπτυξη στρατηγικών επιλογών

Διάρκεια σε ώρες, Αξία σε ECTS: 12 ώρες (1 εβδομάδα) - 0,5 ECTS

Τίτλος Θ.Ε.7: Καινοτομία και Προοπτική Διερεύνηση

Συνοπτική περιγραφή σκοπού και περιεχομένου της Θ.Ε.7 :

Η ενότητα εξετάζει τη σχέση μεταξύ καινοτομίας και προοπτικής διερεύνησης, δίνοντας έμφαση στον τρόπο με τον οποίο τα στελέχη μπορούν να εντοπίζουν μελλοντικές τάσεις και να κατευθύνουν την

καινοτομία στους οργανισμούς τους. Οι συμμετέχοντες θα μελετήσουν επιτυχημένα παραδείγματα όπου η προοπτική διερεύνηση προώθησε την καινοτομία.

Περιεχόμενα:

- Προώθηση της καινοτομίας μέσω της foresight.
- Επιτυχημένα παραδείγματα καινοτομίας και προοπτικής διερεύνησης.

Διάρκεια σε ώρες, Αξία σε ECTS: 15 ώρες (1 εβδομάδα) – 0,6 ECTS

Τίτλος Θ.Ε.8: Ηγεσία στη Διοίκηση σε Αβέβαια Περιβάλλοντα

Συνοπτική περιγραφή σκοπού και περιεχομένου της Θ.Ε.:

Η ενότητα αυτή εξετάζει τις δεξιότητες και τις προσεγγίσεις που χρειάζονται οι ηγέτες για να διαχειριστούν την αβεβαιότητα και να προσαρμοστούν σε μεταβαλλόμενα περιβάλλοντα. Οι συμμετέχοντες θα μάθουν πώς να λαμβάνουν αποφάσεις σε συνθήκες αβεβαιότητας και να διατηρούν την ευελιξία τους, διατηρώντας τον οργανισμό τους ανταγωνιστικό σε συνθήκες ασταθούς αγοράς.

Περιεχόμενα

- Διαχείριση αβεβαιότητας και αλλαγών.
- Στρατηγικές αποφάσεις σε μεταβαλλόμενα περιβάλλοντα.
- Ευελιξία και προσαρμοστικότητα στην ηγεσία.

Διάρκεια σε ώρες, Αξία σε ECTS: 15 ώρες (1 εβδομάδα) - 0,6 ECTS

Τίτλος Θ.Ε.9: Foresight Project

Συνοπτική περιγραφή σκοπού και περιεχομένου της Θ.Ε.9:

Στο πλαίσιο αυτής της ενότητας, οι συμμετέχοντες θα εργαστούν σε ομάδες ή ατομικά για την ανάπτυξη και παρουσίαση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου foresight. Θα εφαρμόσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απέκτησαν κατά τη διάρκεια του προγράμματος σε μια πραγματική ή προσομοιωμένη περίπτωση, σχετική με τον τομέα ενδιαφέροντός τους.

Το έργο θα περιλαμβάνει:

- Την ανάλυση τάσεων και δυνάμεων που επηρεάζουν την επιλεγμένη περίπτωση.
- Τη χρήση μεθόδων όπως η προοπτική σάρωση, η σχεδιαστική σκέψη και η ανάλυση σεναρίων.
- Τη διατύπωση προτάσεων για στρατηγικές αποφάσεις και δράσεις που προάγουν την ανθεκτικότητα και την ανάπτυξη του οργανισμού.

Διάρκεια σε ώρες, Αξία σε ECTS: 30 ώρες (2 εβδομάδες) – 1,2 ECTS

Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης Θεματικών Ενότητων:

Τίτλος ενότητας	Εβδομάδα	Ώρες	ECTS
Θ.Ε.1 Διεθνής Πολιτική, Παγκόσμιες Προκλήσεις και Αβεβαιότητα	1 ^η	15	0,6
Θ.Ε.2 Συστημική Σκέψη και Ανάλυση Τάσεων	2 ^η	15	0,6
Θ.Ε.3 Μέθοδοι και Εργαλεία Προοπτικής Διερεύνησης	3 ^η	15	0,6

Θ.Ε.4 Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Σεναρίων για το Μέλλον	4 ^η	15	0,6
Θ.Ε.5 Foresight, στρατηγική και λήψη αποφάσεων	5 ^η	15	0,6
Θ.Ε.6 Στρατηγικός Σχεδιασμός Μέλλοντος σε Διεθνείς Οργανισμούς και Επιχειρήσεις	6 ^η	15	0,6
Θ.Ε.7 Καινοτομία και Προοπτική Διερεύνηση	7 ^η	15	0,6
Θ.Ε.8 Ηγεσία στη Διοίκηση σε Αβέβαια Περιβάλλοντα	8 ^η	15	0,6
Θ.Ε.9 Foresight Project	9 ^η	30	1,2
Σύνολο	10	150	6

4. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός ακολουθεί τη μεθοδολογία που υποστηρίζει την Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως ηλεκτρονική μάθηση. Η διδασκαλία, μέσω συστήματος ασύγχρονης τηλεεκπαίδευσης, βασίζεται κυρίως στην ασύγχρονη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού και ανάπτυξη δραστηριοτήτων, προκειμένου να εξασφαλιστεί σε μεγάλο βαθμό η αυτονομία του/της Εκπαιδευόμενου/ης. Επιπροσθέτως πραγματοποιείται σύγχρονη μάθηση μέσω συστήματος σύγχρονης τηλεεκπαίδευσης, η οποία περιλαμβάνει ΜΕΧΡΙ 8 δίωρες συναντήσεις για τα μέρη της ύλης που απαιτούν εκμάθηση με έντονο το στοιχείο της διαδραστικότητας.

Η διανομή του εκπαιδευτικού και υποστηρικτικού υλικού γίνεται σταδιακά και σε εβδομαδιαία βάση. Το εκπαιδευτικό υλικό βρίσκεται on-line, σε ψηφιακή μορφή, ενώ παράλληλα δίνεται η δυνατότητα τοπικής αποθήκευσής του. Είναι εύκολα εκτυπώσιμο για τους χρήστες που προτιμούν το έντυπο υλικό. Επιπλέον, προσφέρεται η δυνατότητα ανάρτησης υλικού και εργασιών από την πλευρά των εκπαιδευομένων προς αξιολόγηση.

5. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Οι εισηγητές του προγράμματος είναι μέλη ΔΕΠ του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου ή/και ειδικοί εμπειρογνώμονες με εμπειρία στα γνωστικά αντικείμενα του προγράμματος.

6. ΤΡΟΠΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ

Για την επιτυχή αξιολόγηση των εκπαιδευομένων απαιτείται:

- Η αξιολόγηση επί του συνόλου των θεματικών ενοτήτων, με συντελεστή βαρύτητας 80% επί της τελικής βαθμολογίας, η οποία πραγματοποιείται εξ αποστάσεως, σε ερωτηματολόγια μετά το τέλος κάθε θεματικής ενότητας. Τα τεστ

περιλαμβάνουν ερωτήσεις αντιστοίχισης, ορθού/εσφαλμένου και πολλαπλής επιλογής.

- **Η εκπόνηση τελικής εργασίας** από τους εκπαιδευόμενους σε θέμα συναφές με τα γνωστικά αντικείμενα του προγράμματος, **με συντελεστή βαρύτητας 20% επί της τελικής βαθμολογίας.**

Το Πιστοποιητικό Επιμόρφωσης χορηγείται, όταν ο/η εκπαιδευόμενος/νη λάβει συνολική βαθμολογία μεγαλύτερη ή ίση του 50% στο άθροισμα των βαθμών των ανωτέρω δραστηριοτήτων.

Ο/η εκπαιδευόμενος/νη δύναται να αιτηθεί την αναβαθμολόγηση της τελικής εξέτασης, απευθύνοντας σχετικό αίτημα προς τον Επιστημονικό Υπεύθυνο του προγράμματος, αν η βαθμολογία δεν τον/ην ικανοποιεί. Ο/η εκπαιδευόμενος/νη καλείται να υποβάλλει το αίτημα του εγγράφως εντός προθεσμίας 10 ημερών από την ημερομηνία υποβολής της εξέτασης. Ο βαθμός που ανακοινώνεται μετά την αναβαθμολόγηση είναι ο οριστικός, ακόμη και αν προκύψει να είναι μικρότερος από τον αρχικό (πριν δηλαδή γίνει η αναβαθμολόγηση).

7. ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ

Η επιτυχής ολοκλήρωση του προγράμματος οδηγεί στη χορήγηση Πιστοποιητικού από το ΚΕΔΙΒΙΜ του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Η χορήγηση του Πιστοποιητικού πραγματοποιείται, όταν ο/η εκπαιδευόμενος/νη έχει:

- Ολοκληρώσει με επιτυχία τις απαιτούμενες ακαδημαϊκές δραστηριότητες του άρθρου 6 του παρόντος Οδηγού Σπουδών.
- Τακτοποιήσει τις οικονομικές εκκρεμότητες, με την εξόφληση του συνόλου των διδάκτρων. Σε αντίθετη περίπτωση, το Πιστοποιητικό σπουδών εκδίδεται μετά την κάλυψη των εκκρεμοτήτων.
- Συμπληρώσει την Αξιολόγηση του Προγράμματος.

